

כ"ט אייר - י"ג סיון תשפ"ו | חולין ט"ז - כ"ט | שנה חצונית עשירה

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו זברי תורה מחודדים בפין (קידושין ל.)

מערכת: 073-249-0403
m@sdaf.co.il

לנ"ג
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
גלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליז
458-459

חולין דף ט"ז. יום שב"ק פרשת במדבר כ"ט אייר תשפ"ו דף ט"ז - ע"א

השוחט במוכני של חרס: שחיטתו כשרה - משום שהאדם מגלגלו. **השוחט במוכני של מים:** אם בכח שני (לאחר שגלגלו המים לגלגל פעם ראשון ושני) - שחיטתו פסולה משום שאין השחיטה בא מכח אדם. ובכח ראשון (באופן שלקח הדף שמעכב המים והתחיל לגלגל ושחט בתחילה גלגולו) - שחיטתו כשרה.

הקושר לחבירו והפנה מים שיעברו עליו: אם נהרג בכח ראשון (באופן שקשרו סמוך לשפת המים וכשנקב נקב בשפת המים באו מייד לפיו) - חייב. אם נהרג בכח שני, (באופן שקשרו ברוחק והלכו לשם המים) - פטור, שהוא גרמא בעלמא.

שחיטה בתלוש - לרבי: שנאמר 'ויקח את המאכלת לשחוט'. **לרבי חייא:** אין משם ראייה, משום שבא הכתוב לפרש זריזות אברהם, שחשש שלא ימצא צור גם במחובר והביא עמו מאכלת.

תלוש ולבסוף חיברו: לעניין עבודת כוכבים - דינו כתלוש, ולכן המשתחוה לביתו אסרו, אבל המשתחוה למחובר לא אסרו, שנאמר 'אלהיהם על ההרים', ולא ההרים אלהיהם לעניין הכשר זרעים - **לרבי:** נחלקו בתנאים בדבר, **לרבי פפא:** דינו כתלוש לרבדי הכל.

כפה קערה על הכותל לעניין הכשר טומאה: אם בשביל שתודח הקערה - הרי הם בכי יותן, שאם יפלו אחר כך על הפירות הוכשרו. אם בשביל שלא ילקה הכותל - אינו בכי יותן. אם בשביל שיודח הכותל - **לרבי אלעזר:** נחלקו תנאים אם תלוש ולסוף חיברו דינו כתלוש או כמחובר, **לרבי פפא:** דינו כתלוש לרבדי הכל, ולכן אם היה כותל מערה - אינו בכי יותן, ואם היה כותל בניין - הרי זה בכי יותן.

דף ט"ז - ע"ב
תלוש ולבסוף חיברו לעניין שחיטה - הסתפק רבא אם דינו כתלוש ושחיטתו כשרה, או דינו כמחובר ושחיטתו פסולה? ואם נעץ סכין בכותל ושחט בה - שחיטתו כשרה [גם אם תלוש וחיברו דינו כמחובר], משום שאינו מבטל את הסכין.
היה צור יוצא מכותל מערה [שמחובר מעיקרו], או שהיה קנה עולה מאליו, ושחט בו - שחיטתו פסולה.

נעץ סכין בכותל ושחט בה: אם הסכין למעלה וצוואר הבהמה למטה - שחיטתו כשרה. אם היה הסכין למטה וצוואר הבהמה למעלה - חוששים שמו ידרוס, וכשר רק בתלוש. ובעוף יהא כשר גם במחובר, משום שהוא קליל.

חמשה דברים נאמרו בקרומית של קנה: א. אין שוחטים בה - שהרי קיסמים יוצאים ממנו ומנקבים הסימנים. ועשב שגדל באגמי מים שוחטים בו, באופן שהוא יבש שחודד וחותך ואין קיסמים נבדלים הימנו. ב. אין מליך בה - שלא ינקב הגיד. ג. אין מחתכים בה בשר - אבל מחתכים בה קרבי דגים שצוללים ואם יכנס בהם קיסם הוא נראה, וכן עוף שהוא רך. ד. אין מוצצים בה שיניים. ה. אין מקנחים בה גם פי המכה. אבל קינוח לבית הכסא אסור משום שהמקנח בדבר שהאור שולטת בו שינוי גורמת.

ביום מסוגל זה להצלחת הצאצאים ויתרה ויראת שמים ומידות טובות כנכתב בספר של"ה הקדוש - הרם תרומת ירך ברוח נדיבה לזיכוי הרבים בסיכומי דף היומי 'מחודדים'

חולין דף י"ז. יום א' פרשת נשא - ר"ח סיון תשפ"ו דף י"ז - ע"א

נאמר 'כי ירחיב ה' אלקיך את גבולך כאשר דבר לך ואמרת אוכלה בשר' - לרבי ישמעאל: בא הכתוב להחיר להם בשר תאוה, שבתחילה נאסר להם, והותר להם משנכנסו לארץ. ואחרי שגלו לא חזרו לאיסור ראשון, שנאסר מתחילה רק משום שהיו קרובים למשכן, וכשנתרחקו הותר, וכיון שגלו הרי התרחקו יותר. ולא בא הכתוב לאסור בשר נחירה ולומר שצריך שחיטה, שהרי לא הותר מעולם בשר נחירה. ולא נאסר בשר תאוה מתחילה רק בבהמה שראוי להקריב, אבל חיה מותרת. וזה מה שנאמר 'אך כאשר יאכל את הצבי ואת האיל כן תאכלנו'. **לרבי עקיבא:** בא הכתוב לאסור להם בשר נחירה - שהותר להם בתחילה, ולא נאמר שחיטה רק לעניין קדשים, ומשנכנסו לארץ נאסר להם בשר נחירה. וגם לאחר שגלו לא חזרו להיתר ראשון, ועל כך שינוי בברייתא 'לעולם שוחטים'. ולא בא הכתוב

המרכז העולמי להפצת סיכומי דף היומי - מחודדים

מאחל בזאת בשם אלפי הלומדים ברכת מ'ול טוב נאמנה, לאיש אשר רוח בו, המסור מידי יום ויום לקו הסיכומים במתיקות נפלאה
ה"ה הרב ישעיהו קראוס שליט"א
ובני ביתו שיחיו
לרגל שמחת הולדת הבן
יהי רצון שבזכות זיכוי הרבים יזכה לגדלו ולחנכו לתורה ולחופה
ומעשים טובים מתוך אושר וסייעתא דשמיא

להתיר בשר תאוה שלא נאסר מעולם.

כיסוי הדם בנבילה: השוחט ונתנבלה בידו, והנוחר והמעקר - פטור מלכסות, וגם לרבי עקיבא שהותר להם מתחילה בשר נחירה, שכיון שנאסר אסור.

נסתפק רבי ירמיה בבשר נחירה שהכניסו ישראל לארץ האם מותרים? לאחר שבע שכבשו - הסתפק, אבל בתוך שבע שכבשו - הותר להם גם דבר טמא, שנאמר 'ובתים מלאים כל טוב' - שומן חזיר. י"א: שהסתפק גם בתוך שבע, שלא הותר איסור רק משלל עובדי כוכבים ולא של ישראל.

'הכל שוחטים' - לרבות כותי, וישראל מומר. 'לעולם שוחטים' - בין ביום בין בלילה, בין בראש הגג או ספינה. 'בכל שוחטים' - בין בצור בין בזכוכית בין בקרומית של קנה, חוץ ממגל קציר והמגירה.

דף י"ז - ע"ב

אבוא דשמואל עשה פגימות הרבה שאינם דומות זו לזו - ושלא לארץ ישראל לידע איזו אסורה ואיזו כשרה? שלחו לו, סימן זה יהא לך בפגימות, 'כמגירה שנינו', שכל שפגימותיה מכוונות לעומק ויש לפגם שני עוקצים, כשאתה מוליך ציפורנג מסוף הסכין לראשה ציפורנג חוגרת בעוקץ של צד הראש, וכשאתה בודק מראשה לסופה, ציפורנג חוגרת בעוקץ של סופה.

סכין שיש הרבה פגימות - תידון כמגירה, שאין בה חילוק בין פגימה אגרת (משתי רוחות) למסוכסת (מרוח אחת), וגם אם כולם מסוכסכות פסולה. **סכין בפגימה אחת -** אגרת פסולה, שפגימה האחת מחליש, והשנית קורעת. ומסוכסת, אם היא עומדת בראש הסכין והולך ולא הביא - כשרה, אבל אם היא באמצע הסכין - פסולה, שחריפות הסכין מחליש והפגימה קורעת. וכן היא בראש הסכין והולך והביא - פסול, שכשהולך מחליש, וכשהביא היא קורעת.

שלוש מידות בסכין: א. אגרת - לא ישחוט, ואם שחט - שחיטתו פסולה. ב. מסוכסת - לא ישחוט בה לכתחילה, ואם שחט - שחיטתו כשרה (בראש הסכין והולך ולא הביא). ג. עולה ויורד בסכין - שוחט בה לכתחילה.

סכין שהיא כזקן השבלים שאין פיה חלק אבל אין לה פגם - כשרה לרב אשי.

בדיקת סכין - מן התורה, שהרי אם הוא מנקב היא טריפה. **בדיקה בחכם -** יש אסמכתא מהתורה, שנאמר 'ושחתם בזה ואכלתם'. ואמרו מדרבנן להראות הסכין לחכם מפני כבוד החכם.

במה בודקים הסכין - במערבא: בדקו בשמש, **בנהרדעא:** בדקו במים (שהופך חודה ומוליכה בה המים, וי"מ: שהופך חודה למעלה ואחזה בידו בשיפוע, ומטיף על חודה באצבע, אם יש שם פגם נופלים, ואין יכולים ללכת עד ראשה), **רב ששת:** בדק בראש לשונו, **רב אחא בר יעקב:** בדק בחוט השערה, בסורא אמרו שהבשר שאוכל עליו לבדוק (או בראש לשונו או באצבעו).

מקום בדיקת הסכין - לרב פפא ורב אשי צריך לבדוקה על בשר האצבע והציפורן. י"א: שצריך גם לבדוק משלש רוחות (באמצע חודו ולצדדים). וי"א: שאין צריך, משום שבית השחיטה מתרחב לכאן ולכאן, וכמו שאמרו (דף ח' ע"א) בליבן סכין ושחט בה ששחיטתו כשרה משום שחידודה קודם לליבונה.

חולין דף י"ח. יום ב' פרשת נשא ב' סיון תשפ"ו

דף י"ח - ע"א

שלוש פגימות בקדשים: א. פגימת עצם - בפסח, ב. פגימת אוזן - בכור, ג. פגימת מום - בקדשים. רב חסדא: הוסיף גם פגימת סכין בחולין. וכולם פגימתם כדי פגימת המזבח, והוא כדי שתתעכב בה ציפורן.

פגימת המזבח: באבני המזבח - פוגם כדי שתתעכב בה ציפורן, שנאמר 'אבנים שלמות' ופגימה כל שהוא פוסלת. **שיעור פגימה בסיד המזבח - לרבי שמעון בן יוחאי:** טפה, **לרבי אליעזר בן יעקב:** כזית.

טבח שלא הראה סכיניו לחכם - לרב הונא ורבא: נמצאה סכיניו יפה - משמתים אותו. לא נמצאה יפה - מעבירים אותו מאומנותו, ומכריזים על הבשר שטריפה. **לרבינא:** לא נמצאה סכיניו יפה - מלכלכים בשרו בצואה שלא יראה למכירה גם לגוי, נמצאה יפה - מכריזים על בשר שטריפה משום קנס, אבל מניחים לו למכור לגוי. וכן רבא בר חיננא העביר לשוחט אחד מאומנותו בגלל שלא הראה סכיניו לחכם, והכריז על בשרו שטריפה, ולאחר מכן הורה למר זוטרא ורב אשי שיבדקו הדין משום שצריך להשתכר שיש לו ילדים קטנים, ובדקו סכיניו ונמצא יפה והכשירו.

שן וציפורן תלושה - מותר לשחוט בה לכתחילה. אבל אין שוחטים בשתי שיניים, או בציפורן מחוברת, מפני שחונקים.

משנה: השוחט במגל קציר בדרך הליכתה - בית שמאי: פוסלים, בית הלל: מכשירים. לטורה מנבילה, אבל אסור באכילה, גזירה הולכה משום הבאה. ואם החליקו שיניה - הרי היא כסכין.

משנה: השוחט מתוך הטבעת (הגדולה, העליונה), **לת"ק**: אם שיר בה מלא החוט על פני כולה לצד הראש - שחיטתו שריה. **לרבי יוסי ב"ר יהודה**: כשירה גם אם שיר מלא חוט על פני רובה. ולא רק בטבעת הגדולה המקפת כל הקנה, גם אפילו אם שחט בתוך שאר טבעות המקיפות רוב הקנה - שחיטתו כשירה. **'הלכה'** - רב ושמואל פסקו שהלכה כרבי יוסי בר יהודה רק בטבעת הגדולה משום שמקפת כל הקנה, ולא בשאר הטבעות.

דף י"ח - ע"ב

מוגרמת - לת"ק: פסולה גם אם שחט רוב בתוך הטבעת, משום שהגרים מיעוט למעלה מטבעת הגדולה, פסול. **רבי חנינא בן אנטיגנוס**: העיד על מוגרמת שכשירה, וגם אם שחט כולה למעלה מטבעת הגדולה, ואין פסול הגרמה רק אם שחט משיפוע כובע ולמעלה.

חומרי מקום שיצא משם - רב **יוסף**: הקפיד על רבי זירא שאכל מוגרמת משאר הטבעות בארץ ישראל כיון שהגיע ממקום של רב ושמואל הסוברים שאסור. ואף על פי שנתנים לאדם חומרי המקום שיצא משם וחומרי המקום שהלך לשם, סבר רבי זירא שכל זה אם בא מבבל לבבל, או מארץ ישראל לארץ ישראל, או מארץ ישראל לבבל, אבל מבבל לארץ ישראל נוהגים כבני ארץ ישראל משום שאנחנו כפופים להם. **לרב אשי**: גם מבבל לארץ ישראל נוהגים כמקום שיצא משם, וכל זה רק כשדעתו לחזור, ורבי זירא לא היה דעתו לחזור. וגם בבבל יש שהכשירו מוגרמת של רב ושמואל, 'נהרא נהרא ופשטיה'.

התרת בכור - שלושה הדיעות מתירים בכור במקום שאין מומחה.

שחיטה בכובע - ריש **לקיש**: מכשיר גם אם שחט בחודו של כובע, וקרא עליו רבי יוחנן שהכשיר יותר מדאי. **לרב פפי בשם רבא**: אם פגע בחיטי שעל הקנה אצל הכובע - טריפה. והסתפקו בגמרא אם כשפגע ונגע בהם, או כשפגע ולא נגע בהם אלא ששחט סמוך להם מאד? לרב פפא בשם רבא ולרבי חייה בן של רב אויא וגם למר זוטרא אם שיר בחיטי והוא שפגע ונגע - כשירה. ולמר ברב אשי אם פגע בחיטי (ולא נגע) - כשירה, ואם שיר בחיטי - טריפה. **'להלכה'** פסק רב נחמן שאם שחט משיפוי כובע ולמטה והוא ענין בחיטי - כשירה.

חולין דף י"ט. יום ב' פרשת נשא - ג' סיון תשפ"ו
דף י"ט - ע"א

מוגרמת לרבנן - כגון שהגרים מיעוט הקנה לאחר ששחט רובה, כשירה לרבי יוסי ב"ר יהודה. **מוגרמת לרבי יוסי ב"ר יהודה** - כגון ששחט רובה למעלה מן הטבעת או כולה, כשירה לרבי חנינא בן אנטיגנוס. והלכה כדבריו.

ללשון ראשון: נחלקו רבנן ורבי יוסי אם שחט שני שלישי, והגרים שלישי, שלחכמים: צריך שיהא כל השחיטה בטבעת הגדולה, ולר"י ב"ר יהודה: רובו ככולו. אבל אם הגרים שלישי ושחט שני שלישי לדברי הכל פסולה, שיעיאת חיות הבהמה הוא ברוב סימן, וכשנחתך רוב הסימן לא נחתך אותו הרוב בשחיטה. וללשון זה מה ששינו שרובו של סימן כמותו, הוא רק לרבי יוסי ב"ר יהודה, והגם שבכל רוב מודים חכמים שרובו ככולו, ברוב של שחיטה הוא רק לשיתר רבי יוסי ב"ר יהודה.

ללשון שני: נחלקו חכמים ורבי יוסי אם הגרים שלישי ושחט שני שלישי, שלרבי יוסי: כשר כדן היה חצי קנה פגום, ולחכמים: אינו דומה לחצי קנה פגום משום שאינו במקום שחיטה. אבל אם שחט שני שלישי והגרים שלישי, לדברי הכל כשירה, שהרי שינו שרובו של אחד כמותו.

דף י"ט - ע"ב

הגרים שלישי ושחט שלישי והגרים שלישי - **לרב הונא** בשם רב: כשירה, שהרי חיותה יצאה בשחיטה, **לרב יהודה** בשם רב: פסולה, שאין כאן רוב בשחיטה.

שחט שלישי והגרים שלישי ושחט שלישי - **לרב יהודה** בשם רב: כשירה, שיש כאן רוב בשחיטה. **לרב הונא**: פסולה, משום שחיטתה יצאה על ידי הגרמה.

שחיטה העשוי כמסרק - **כשירה**, רב נחמן רצה להוכיח מזה ששחט שלישי והגרים שלישי ושחט שלישי כשירה, ודחו דבריו שמא לא אמרו כן רק במקום שחיטה, ולהשמיע שאין צריך שיהא מקום שחיטה מגולה וניכר.

שחט במקום נקב, שהיה חצי קנה פגום בצדו החיצון - שחיטתו כשירה, שהרי הוא כמו שחט עובד כוכבים וגמרי ישראל. ואם שחט ופגע בו נקב בצדו הפנימי - **לרבי יהודה**: שחיטתו פסולה, שנעשה כמי ששחט ישראל וגמר עובד כוכבים. **לרבי יוחנן ורבא**: אין לדמות לגמר גוי, ששם היה לישראל לשחוט הרוב ולא שחט, נמצאת ההחיות יוצא ביד עובד כוכבים, אבל כאן שחט כל הנמצא בה, ולכן גם אם שחט ופגע בו נקב כשירה.

משנה: השוחט מהצדדים (לצד הצוואר) - שחיטתו כשרה. המולק מהצדדים - מליקתו פסולה. **השוחט ממול העורף** - שחיטתו פסולה, **המולק ממול העורף** - מליקתו כשירה, **המולק בעורף** - פסול, שנאמר ערפו, מול הרוקח את העורף. **השוחט מהצוואר** - שחיטתו כשרה, **המולק מהצוואר** - מליקתו פסולה, שהרי כל מול העורף - כשר למליקה, וכל הצוואר - כשר לשחיטה, נמצא כשר בשחיטה - פסול במליקה, כשר במליקה - פסול בשחיטה.

חולין דף כ'. יום ה' פרשת נשא - ד' סיון תשפ"ו
דף כ' - ע"א

מצות מליקה - **לבני רבי חייא**: מחזיר סימנים לאחורי העורף ומולק, ו"א: גם מחזיר, וגם כשאנו מחזיר כשר, ו"א: מחזיר דווקא. ומסתבר כאומרים גם מחזיר, שהרי שינו שהשוחט מן העורף שחיטתו פסולה ומליקתו כשירה, ואם מחזיר סימנים גם שחיטתו כשירה, רק בהכרח שגם כשאנו מחזיר כשר, ומשנתינו אם לא החזיר. **לרב כהנא**: קוצץ ויורד וזו היא מצוותה. ופירשו בגמרא שגם זו היא מצוותה, וכל שכן מוליך ומביא במליקה - שכשר. ולבני רבי חייא מוליך ומביא במליקה - פסול.

הכשר בשחיטה כנגד העורף - **כשר במליקה**, פסול בשחיטה - פסול במליקה, כגון אם התחיל בשיפוי ראשו, והגרים מליקתו עד לסימנים נגד מקום שחיטה וגמר מליקתו, וכמו דין הגרים שלישי ושחט שני שלישי שפסול לרב אטי.

דף כ' - ע"ב

עיקור סימנים בעוף: גם אם נעקר הסימנים בעוף - כשר לשחיטה. **רב אחא** בן של רבא: רצה לבאר שלא אמרו כן רק לסובר שאין שחיטה לעוף מהתורה, אבל לסובר יש שחיטה לעוף מהתורה - יש עיקור. **ורב אשי** פירש להיפך, שלסובר יש שחיטה מהתורה - כך קיבלו שאין עיקור, וגם הסובר שלומדים מבהמה, גמרו הלכה שלעניין עיקור אין לומדים מבהמה, אבל לסובר אין שחיטה לעוף מהתורה רק מדברי סופרים, מאחר שלמדו מדין שחיטה בהמה דינה כשחיטת בהמה יש עיקור. ו"א: שלא אמרו כן רק במליקה, אבל בשחיטה, כשר בשחיטה עוף יש עיקור סימנים.

לזעירי:

נשברה מפרקת ורוב בשר עמה - נבילה היא.

המולק חותך שדרה ומפרקת בלי רוב בשר - כדי שלא יהא עומד ומולק במתה.

מלק בסכין מטמא בגדים בבית הבליעה - ואין אומרים שתועיל לה סכין מדין שחיטה לטהרה מאיסור נבלה לסובר שנשברה מפרקת ורוב בשר טריפה היא ולא נבילה - משום שאין כאן שחיטה כלל, **לרב הונא**: מפני שהוא מחליד, אבל לא משום דורס, שמוליך ומביא במליקה כשר. **לרבא**: מפני שהוא דורס, אבל אין כאן חלדה משום שאינה מכוסה כחולדה שדרה בעיקרי בתיים, רק היא מגולה.

בעולת העוף מולק שני הסימנים - ואין זה עומד ומולק במתה, משום שעושה כן כדי לקיים בה מצות הבדלה. אבל אין צריך לחתוך את העור, כי כל שישנו בשחיטה ישנו בהבדלה וכל שאינו בשחיטה אינו בהבדלה.

חולין דף כ"א. יום ה' פרשת נשא - ה' סיון תשפ"ו

יום זה הוקדש כסיכומי דף היומי - מחודדים

לעילוי נשמת הרבנית אשת חבר למוריני מייסד הרף היומי וראש ישיבת חכמי לובלין

מרת מלכה טאבא שפירא ע"ה

בת רבי יעקב דוד זצ"ל

נלב' ע"ה סיון תרצ"ד

◆ ◆

לעילוי נשמת האבך ברוך מרדכי ז"ל בן הרה"ח יבלחט"א ר' יוחנן רובינשטיין

לעילוי נשמת הכהור מאיר יחיאל מיכל ז"ל בן הרה"ח יבלחט"א ר' יהודה לייב גלויברמן

נלב' ע"ה סיון תשפ"א

ת' נ' צ' ב' ה'

דף כ"א - ע"א

מליקת חטאת העוף - חותך שדרה ומפרקת בלי רוב בשר, עד שמגיע לוושט או לקנה, הגיע לוושט לא לקנה חותך סימן אחד או רובו ורוב בשר עמו. **מליקת עולת העוף** - **לרבנן**: חותך שנים, **לרבי אלעזר ברבי שמעון**: חותך רוב שנים.

טומאת אוהל:

נשברה מפרקת האדם: אם רוב בשר עמה - מטמא באוהל. אין רוב בשר עמה - אינו מטמא, ועלי שנשברה מפרקתו בלי רוב בשר ומת - משום שהיה זקן.

קרעו כדג מגבו - מטמא באוהל אף על פי שמפרסו.

עשאה לבהמה גיסטרא, שחתכה לרוחבה או בצווארה לגמרי, או בשדרה עד שנתחלק לשניים - הרי היא נבילה. **ניטל הירך וחלל שלה** - הרי היא נבילה, והוא שהיא רבוצה ונראה חסירה.

שמונה רציצים שהותז ראשיהם - אף על פי שמפרסו טמאים, כזנב הלטאה שמפרסו. **לריש לקיש**: רק אם הותז ממש, **לרב אשי** בשם רבי מגי: כהבדלת עולת העוף לרבי אלעזר ב"ר שמעון, והוא שחתך רוב סימנים.

דף כ"א - ע"ב

נאמר בעולת העוף של עולה ויורד 'זאת השני יעשה עולה כמשפט' - ונחלקו בבואורו:

א. תנא קמא: מפרש 'כמשפט' חטאת בהמה - שלא באה רק מן החולין וביום ובידו הימנית (ראה להלן דף כ"ב), אבל לא די ברוב שנים כבהמה, שנאמר 'ומלק והקטיר' מה הקטרה הראש בעצמו והגוף בעצמו, גם מליקה הראש בעצמו והגוף בעצמו, והוא שיחתך שני הסימנים לגמרי. ואין לפרש 'כמשפט' חטאת העוף שלא תיטען הבדלה במליקה, שנאמר 'הקטירבו', חילק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף. ולולי 'הקטירבו' הייתי מפרש כמשפט חטאת העוף שאינו מבדיל, והנאמר 'ומלק והקטיר' בא ללמד שמליקה תהא בראשו של מזבח כהקטרה.

ב. רבי ישמעאל: מפרש 'כמשפט' חטאת העוף - שמולק ממול עורף. אבל אין לפרש שמולק ואינו מבדיל בסימן אחד, שהרי נאמר והקטירבו.

ג. רבי אלעזר ברבי שמעון: מפרש 'כמשפט' חטאת העוף - שמזה כשאחזו הראש בגוף, שהרי אינו מולק רק סימן אחד, אף כאן מזה כשאחזו הראש בגוף, והוא שלא יחתוך כל הסימנים רק רובם. אבל אין לפרש שיחתך רק סימן אחד, שהרי נאמר 'הקטירבו'.

חולין דף כ"ב. יום ו' - יום מתן תורה תשפ"ו

'ובאו כולם בכרית יחד נעשה ונשמע אמרו כאחד'
בתפילה ובקשה לפני אדון כל שיתן בלבנו להבין ולהשכיל
לשמור ולעשות וללמד כל דברי תלמוד תורתך באהבה למען
לא נכוש וניכלם לעולם ועד.

דף כ"ב - ע"א
חטאת בהמה באה רק מהחולין - שנאמר 'הקטירבו' את פר חטאת אשר לו, משלו ולא משל ציבור ולא משל מעשר. (ועולת עוף של עולה ויורד - לת"ק: לומדים מחטאת בהמה).

כל הקרבנות קרבים רק ביום - שנאמר ביום צוותו.

מקום שנאמר אצבע או כהונה - לרבי שמעון בן לקיש: היא ימין. **לת"ק**: שלמד דין זה מהיקש של עולת העוף לחטאת בהמה, סובר מקום שנכתב כהונה צריך לכתוב גם אצבע כדי ללמוד ביד ימין, ובמקום שנאמר אצבע - אין צריך כהונה.

מליקה בעולת העוף היא ממול העורף - **לרבי ישמעאל**: שנאמר 'כמשפט' והוא כמשפט חטאת העוף, **תנא קמא ורבי אלעזר ברבי שמעון**: לומדים מגזירה שווה מליקה בעולת העוף ממליקה הנאמר בחטאת העוף.

דף כ"ב - ע"ב

משנה: תורים גדולים - כשרים, קטנים - פסולים, ואין לומדים בקל וחומר מבני יונה להכשיר הקטנים, שהרי לא נאמר בשום מקום 'בני תורים', נמצא כשר בתורים - פסול בבני יונה. והם כשרים לקרבן - משיזחיבו.

בני יונה קטנים - כשרים, גדולים - פסולים, ואין לומדים בקל וחומר מתורים להכשיר גדולים, שהרי לא נאמר בשום מקום 'מן היונה' נמצא כשר בבני יונה - פסול בתורים. והם פסולים לקרבן - משיזחיבו. וכשרים לקרבן לעניין מאוס - משיבלע דמם בגופם, וסימן לזה כשעוקרים כנף שלה ויוצא דם.

תחילת ציהוב - פסול בתורים ובני יונה, שנאמר 'מן התורים' ולא כל התורים, 'מן בני היונה' ולא כל בני יונה.

האומר הרי עלי עולה מתורים או מבני היונה, והביא אותם בתחילת הציהוב - נסתפק בגמרא האם מה שפסלוהו בתורים ובני יונה הוא משום שספק אם הם בגלים - וכאן יצא חובת נדר ממה נפשך, או שהוא בריה בפני עצמה - ואינו יוצא חובת נדר שאינו לא גדול ולא קטן? ולצד שהוא ספק צריך לפרש שמיעוט 'מן התורים' בא לדרשה אחרת (ראה להלן דף כ"ג), שהרי לא באה התורה למעט ספיקות.

דמי יזכור מעבירים לזיכוי הרבים עבור 'סיכומי דף היומי' - מחודדים'

נאמר 'כי משחתם בהם מום בם' - למעט נרבע ונעבד פסולים לקרבן. שכל מקום שנאמר השוחתה - אינו אלא או דבר ערוה שנאמר בם 'כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ', או עבודה זרה שנאמר בה 'פסל תשחיתו ושחתם בהם פסל'.

מום בעופות - אין מום פוסל בהם, שמתום וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות. נרבע ונעבד בעופות - פסול בהם, ואין דורשים ללמוד מהנאמר 'כי משחתם בהם מום בם' שרק מי שפוסל בו מום פוסל בו דבר ערוה ועבודה זרה, שהרי נאמר 'מן התורים או מן בני היונה'. **פלגס שהקריבו** - מביא עליו נסכי איל, אבל אינו עולה לו לחובת נדר איל או כבש. **לרבי יוחנן**: בריה הוא [ואינו לא איל ולא כבש], ומביא נסכי איל שנתרבה שנאמר 'או' לאיל לרבות את הפלגס. **לרב פדא**: הוא ספק, ומתנה שאם הוא איל - נסכים שלו, ואם הוא כבש - עישרון סולת ורביעית היין שלו, והמותר לנדבה. והסתפקו בגמרא האם מסתפק בר פדא האם הוא איל או כבש, אבל בודאי אינו בריה, או שמסתפק האם הוא בריה, וצריך להתנות שאם הוא בריה כל הנסכים לנדבה?

האומר הרי עלי עולת בהמה מן האיל או מכבש והביא פלגס - **לרבי יוחנן**: שהוא בריה - לא יצא. **לרב פדא**: הסתפקו בגמרא האם הוא ספק איל ספק כבש ויצא, או אולי יש בו ספק אם הוא בריה ולא יצא?

דף כ"ג - ע"ב

שיאור ישר - **לרבי מאיר**: שיאור הוא אם הכסיפו פניו, ומי שאוכלו לוקה, אבל אם נסדק גם כקרני חגבים - חייב עליו כרת. **לרבי יהודה**: שיאור הוא אם נסדק כקרני חגבים, והאוכלו אינו לוקה. אבל הכסיפו פניו בלבד - היא מצה.

האומר הרי עלי לחמי תודה של חבירו מחמץ או מצה והביא שיאור:

בשיאור של רבי מאיר [הכסיף פניו] - **לרבי יהודה**: היא מצה - ויצא, **לרבי מאיר**: היא חמץ שהרי שולק עליו ויצא.

בשיאור של רבי יהודה [נסדק] **לרבי מאיר**: הוא חמץ ויצא, **לרבי יהודה**: הסתפקו בגמרא האם הוא ספק חמץ ספק מצה ויצא ממה נפשך חובת נדרו, או אולי הוא בריה ולא יצא חובת נדרו?

קיבל בעצמו להביא לחמי תודה - חייב להביא תודה ולחמה, ואינו יוצא אם הביא הוא או חבירו שיאור - כיון שצריך להביא שתיהם ואינו יודע אם היא חמץ או מצה.

חולין דף כ"ד. יום א' פרשת בהעלותך - ח' סיון תשפ"ו

דף כ"ד - ע"א

משנה: פרה בשחיטה כשירה - פסולה בעריפה, **עגלה בעריפה כשירה** - פסולה בשחיטה, **נמצא**: כשר בפרה - פסול בעגלה, כשר בעגלה - פסול בפרה.

פרה בעריפה - אינה כשירה בקל וחומר מעגלה, שנאמר בעגלה 'זאת', זאת בעריפה ולא אחרת. **עגלה בשחיטה** - אינה כשירה בקל וחומר מפרה, שנאמר 'וערפו העגלה', רק בעריפה ולא בשחיטה.

שעירי יום הכיפורים - הגורל עושה חטאת ולא השם שנאמר 'ועשהו חטאת', ואין לומדים בקל וחומר ממה שמקדש השם במקום שלא קידש הגורל.

משנה: כשר בלויים - פסול בלויים, שהם במומים - פסולים, בשנים - כשרים, ואין לומדים בקל וחומר מלויים שיפסלו בהם שנים, שנאמר 'אשר ללויים' ולא אשר לכהנים.

כשר בלויים - פסול בכהנים, שהם במומים - כשרים, בשנים - פסולים שנאמר 'ומבן חמישים שנה ישוב', ואין לומדים שיפסול בהם גם מומים בקל וחומר מכהנים, שנאמר 'זאת אשר ללויים' זאת ללויים ולא אחרת.

מניין חיי הלוין במקדש שילה ובבית עולמים - כיון שעבודת הלוים היה רק שוערים ומשוררים, אין פסול שנים שנאמר 'לעבוד עבודת עבודה ועבודת מושא', לא אמרת' אלא בזמן שהעבודה בכתך.

גיל הלוי בעבודת המקדש: נאמר 'מבן חמש ועשרים שנה ומעלה' - הוא ללמוד, והנאמר 'מבן שלושים' - זה לעבודה.

תלמיד שאינו רואה סימן יפה במשנתו שוב אינו רואה - **לת"ק**: חמש שנים, והוכחה הוא מזמן תחילת עבודת הלוי במקדש, **לרבי יוסי**: שלש שנים, שנאמר 'ולגדלם שנים שלש וללמדם ספר ולשון כשדים', **לת"ק**: אין ראה מלשון כשדים שקל, **לרבי יוסי**: ראה מללכות עבודה שתיקפום.

עבודת כהן במקדש: משהביא שתי שערות עד שיקין [עד שידיו ורגליו רותנים], ומומים פוסלים בו.

עבודת הלוי: מבן שלושים עד בן חמישים, ושנים פוסלים בו. וזה באוהל מועד שבמדבר, אבל בשילה ובבית עולמים אינו נפסל רק בקול, שנאמר 'יהי כאחד למחצצרים ולמשוררים להשמיע קול אחד'.

דף כ"ד - ע"ב

בעל קרי שטבל ולא הטיל מים - **לת"ק**: לכשיטיל מים טמא. **לרבי יוסי**: בחולה ובזקן - טמא, בינך ובכריא - טהור, וכל שעומד על רגל אחת וחולץ ונועל אחת נקרא ילד. אמרו על רבי חנינא שהיה בן שמונים שנה והיה עומד על רגל אחת וחולץ ונועל מנעל, ואמר שחמים ושמן שסכתני אמי בילדותי הם עמדו לו בזקנותו.

נתמלא זקנו - ראוי להיות שליח ציבור, ולרדת לפני התיבה, ולישא כפיו.

תחילת זמן עבודה כהן - **לת"ק**: משהביא שתי שערות, שנאמר 'איש מזרעך לדורותם', מלמד שקטן פסול לעבודה וגם תם. **לרבי**: עד שיהא בן עשרים, שנאמר 'ויעמידו את הלויים מבן עשרים שנה ומעלה לנצח על מלאכת בית ה', והוא אחד מעשרים וארבע מקומות שנקראו כהנים לויים. **לת"ק** אין ראה מלאכה, שהרי 'לנצח' שאני, שמשמעו לעבודות כבידות שצריכות ניצוח.

שינוי בכרייתא שאחיו אינם מניחים אותו לעבוד עד שיהא בן עשרים - י"מ: רבי היא, ואינו פסול גם מדרבנן. וי"א: שהיא לחכמים ולכתחילה לא יעבוד אבל בדיעבד עבודתו כשירה, ולרבי פסול מדרבנן.

חולין דף כ"ה. יום ב' פרשת בהעלותך - ט' סיון תשפ"ו

דף כ"ה - ע"א

משנה: **טומאת כלי חרס** אור - טמא, גבו - טהור שנאמר 'תוכו' ואף על פי שלא נגע, שנאמר תוכו לטמא ונאמר להטיטא, מה האמור לטמא אחרים אף על פי שלא נגע, שהרי העידה תורה על כלי חרס ואפילו מלא חרדל שהכלי אינו נוגע בכלו, גם תוכו האמור להטיטא אף על פי

שלא נגע. ואינו מטמא מגבו בקל וחומר מכל הכלים שנאמר 'וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו', איזהו כלי שטומאתו קודמת לפתחו זה כלי חרס, ואם אין עליו צמיד פתיל - טמא, יש עליו צמיד פתיל - טהור.

טומאת כלי חרס אור - טהור, גבם - טמא. ואינם מטמאים מאויר בקל וחומר מכלי חרס שנאמר בכלי חרס 'תוכו', תוכו של זה ולא תוכו של אחר. **נמצא**: טהור בכלי חרס - טמא בכל הכלים. טהור בכל הכלים - טהור בכלי חרס.

נאמר ארבעה פעמים תוכו בכלי חרס 'תוכו תוך תוכו תוך' א. לגופו - שיטמא הכלי כל אוכלים ומשקים שבאוויר אף על פי שלא נגע. ב. ללמד גזירה שווה שהכלי מקבל טומאה מן האויר אף על פי שלא נגע בו השרץ. ג. לומר תוכו של זה ולא תוכו של אחר, ד. ללמד שתוכו ולא תוך תוכו, שאם היה כלי מונח בתוך כלי חרס ופי הפנימי למעלה מפי החיצון, ואוכלים ומשקים בפנימי וטומאה באוויר החיצון, אין האוכלים מטמאים, ואפילו כלי שטף מציל.

טומאת גב כל הכלים - אין אומרים שיטמאו רק מתוכם בנגיעה בקל וחומר מכלי חרס, שנאמר 'וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו טמא הוא', רק בכלי חרס אמרו שאם אין עליו צמיד פתיל - טמא ואם יש עליו צמיד פתיל - טהור, אבל שאר כלים גם אם יש עליהם צמיד פתיל - טמאים.

משנה: **גולמי כלי עץ** - טמאים, פשוטיהם - טהורים, אלו גולמי כלי עץ: כל שצריך לשפשוף/לשבץ/לגרו/לכרכב/להטיח בדג טונס/מחוסר פן/אוגן/אוזן - טמא. מחוסר חטיטה, וגם אם הוא כלי שבדעתו לחוק עד שיחזיק קב וחוקק בו שלושה לוגים - טהור.

גולמי כלי מתכות - טהורים, פשוטיהם - טמאים, אלו גולמי כלי מתכות: כל שעתידי לשפשוף/לשבץ/לגרו/לכרכב/להקיש בקורנס/מחוסר פן/אוגן/אוזן - טהור. מחוסר כיסוי - טמא **נמצא**: טהור בכלי עץ - טמא בכלי מתכות, טהור בכלי מתכות - טמא בכלי עץ.

דף כ"ה - ע"ב

הטעם שטמאים גולמי כלי עץ, וטהורים גולמי כלי מתכות - **לרבי יוחנן**: משום שכלי מתכות לכבד עשויים, ואינם חשובים עד שתיגמר מלאכתם, **לרב נחמן**: משום שדמיהם יקרים, ועד שנעשה לנוי אינם ראויים להימכר ביוקר כראוי להם.

כלי עצם - מקבלים טומאה שנאמר 'וכל מעשה עזים תתחטאו', להביא דבר הבא מהעזים מהקרניים ומהטלפים. וכן כלי עצם משאר בהמה וחיה שנאמר 'וכל מעשה', אבל לא כלי מעצם העופות שנאמר 'עזים'. **לרב נחמן**: דינם ככלי מתכות - משום שדמיהם יקרים. **לרבי יוחנן**: דינם ככלי עץ - משום שאינם עשויים לכבוד.

משנה: **שקדים המרים** קטנים - חייבים במעשר, גדולים - פטורים משום שהדרך לאוכלם בקטנותם קודם שיהיו מרים. **שקדים מתוקים** גדולים - חייבים שנגמר פריים, קטנים - פטורים משום שאין דרך אכילתם כך. **לרבי זמנאל ב"ר יוסי** משום אביו: קטנים פטורים במתוקים ובמרים, וכן הורה רבי חנינא בציפורי. וי"א: שגדולים בין מרים ובין מתוקים חייבים משום שיכול למתקם על ידי האור.

חולין דף כ"ו. יום ג' פרשת בהעלותך - י' סיון תשפ"ו

דף כ"ו - ע"א

משנה: תמיד עד שלא החמיץ - הרי הוא מים, ואינו ניקח בכסף מעשר, ופוסל המקוה. משהחמיץ - **לרבי יהודה** (לרב נחמן): ניקח בכסף מעשר, ואינו פוסל המקוה. **לחכמים**: גם שהחמיץ הוא מים.

אחים והשותפים בירושה: חילוק ובסוף נשתתפו - חייבים בקבלון כשמביאים שקל, ופטורים - ממעשר בהמה, לא חילוקו מעולם - חייבים במעשר בהמה, ופטורים - מקבלון.

תמיד שחיללו בו כסף מעשר והחמיץ - קנה מעשר, שנתגלה למפרע שהוא יין. ומה ששינוי במשנתו שהתמיד עד שלא החמיץ אינו נקנה בכסף מעשר, **לרבה**: הוא ששייר ממנו בכוס ולא החמיץ, **לרבה**: משנתו לרבי יוחנן בן גוריי שהולך אחרי המראה, וכיון שהמראה והטעם מים - דינו כמים.

נפל למקוה שלושה לוגים מים חסר קורטוב שנפל לתוכם קורטוב יין, ומראה כמראה יין - לא פסלו. **נפל לתוכם קורטוב חלב ומראה כמראה מים** - **לת"ק**: לא פסלו, **לרבי יוחנן בן גוריי**: הכל הולך אחר המראה ופסלו.

המתמיד ומצא מים כדי מידתו - **לת"ק**: פטור ממעשר, **לרבי יהודה**: חייב, **לרב נחמן** נחלקו כשהחמיץ, אבל אם לא החמיץ לדברי הכל הוא מים, **לרבי אלעזר** נחלקו בתמיד שלא החמיץ ולרבי יהודה מפרישים עליו מינייה וביה, אבל לא במקום אחר שמה יבוא להפריש מהחייב על הפטור והמפטור על החייב. ואם החמיץ לדברי הכל מפרישים עליו גם במקום אחר.

התמיד שנטמא: עד שלא החמיץ - משיקו במים. משהחמיץ - אין משיקו במים. רבא רצה לומר שכל זה כשהתמיד במים טהורים ונטמא, אבל אם היו טמאים מתחילה לא. ונדחו דבריו, שאין אומרים שהמים בכדים ויורדים למטה, רק מתערב יחד עם מי הפרי, ואין חילוק אם היו טמאים מתחילה אם היו טהורים ונטמאו.

דף כ"ו - ע"ב

משנה: **זכות האב בבתו** - **לרבי מאיר**: קטנה מבת יום אחד עד שתביא שתי שערות אביה מוכרה, ואין לה קנס באונס ופיתוי, משתביא שתי שערות עד שתתבגר - יש לה קנס, ואין אביה מוכרה. שהיה רבי מאיר אומר כל מקום שיש מכר - אין קנס, וכל מקום שיש קנס - אין מכר. **לחכמים**: קטנה מבת שלש שנים ויום אחד עד שתתבגר - יש לה קנס ומכר.

משנה: **זמן מיאון ביתומה שקידשו אמה או אחיה** - **לרבי מאיר**: עד שתביא שתי שערות, נמצא שכל מקום שיש מיאון - אין חליצה, שכל ימי קטנות אינה ראויה לחליצה אם היא יבמה, ממלאכת אוכל נפש, אבל לא מבדילים בתפילה ובכוס, מפני שהנכנס חמור מהיוצא אינה יכולה למאן. **לרבי יהודה**: יש מיאון במקום חליצה, שגם הנערה הממאנת עד שירבה השחור על הלבן.

משנה: **חל יום טוב בערב שבת או במוצאי שבת**: כל מקום שיש תקיעה - אין הבדלה, וכל מקום שיש הבדלה - אין תקיעה, יום טוב שחל להיות בערב שבת תוקעים כדי להבדיל ממלאכת אוכל נפש, אבל לא מבדילים בתפילה ובכוס, מפני שהנכנס חמור מהיוצא. יום טוב שחל במוצאי שבת מבדילים ולא תוקעים.

נוסח הבדלה ביום טוב החל במוצאי שבת - **לת"ק**: מברך המבדיל בין קודש לקודש, **לרבי דוסא**: מברך בין קודש חמור לקודש הקל, ואין הלכה כדבריו. ואומר כן בחתימת הברכה. לרב ששת בר רב אידי מברך כך גם בפתחת הברכה, ונדחו דבריו.

תקיעה ביום טוב החל בערב שבת משנה מכל ערב שבת - משום שהקדושה הנכנסת אינה חמורה כל כך מקדושה בארבעה. ואין תוקע? **לרב יהודה**: תוקע ומריע מתוך תקיעה, **לרב אסי**: תוקע ומריע בנשימה אחת.

סדר הבדלה במוצאי יום טוב באמצע שבו - אומר המבדיל בין קדש לחול, ובין אור לחשך,

משנה: שוחט עוף ובהמה: השוחט סימן אחד בעוף, ושנים בבהמה - שחיתו כשרה, ורובו של אחד כמוהו. כשירה רק בדיעבד אבל לא לכתחילה - י"מ: שעולה לעניין על סימן אחד בעוף, שלכתחילה ישחוט שנים. וי"א: שעולה לעניין על דין רובו של אחד כמוהו ולכתחילה ישחוט כל הסימן. לרבי יהודה: (בעוף) עד שישחוט הוורידים.

שחט חצי אחד בעוף, ואחד וחצי בבהמה - שחט רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה כשרה.

שחיטה בצוואר ושאר דיני שחיטה - הוא הלכה למשה מסיני, וכן שהיה דרסה חלדה הגרמה ועיקרו.

איסור עשיית גיסטרא (שלא יחתוך גם המפרקת, וי"מ: שלא יתזו הראש בבת אחת בדריסה):

א. לרב כהנא: שנאמר ושחט את בן הבקר, ממקום ששח חטוהו, כלומר טהרהו, כנאמר 'וחטא את הבית', וכמו 'תחטאני באזוב ואטהר'.

ב. לרב יימר: שנאמר 'וזבחת', ממקום שזב חתהו, כלומר שברוהו, כנאמר 'אל תירא ואל תחת'.

ג. לרבי ישמעאל: שנאמר 'ושחט', אל תקרי ושחט אלא וסחט, ממקום שסח חטוהו.

שחיטה מן הצוואר - לרבי חייא נלמד מהנאמר 'וערכו בני אהרן הכהנים את הנחתים', מה תלמוד לומר 'את הראש ואת הפדר', הרי ראש ופדר היו בכלל כל הנחתים? רק בא לרבות שהראש בכלל הנחתים שיש בהפשטה הגם שכבר הותו. והנאמר 'פדר' בא ללמד שמכסה את הפדר על בית השחיטה ומעלה על המזבח, וזה דרך כבוד של מעלה.

ראש ופדר קודמים לכל הנחתים - שנאמר 'את ראשו ואת פדרו וערך'.

נאמר 'זאת תורת הבהמה והעוף':

לחכמים: וכי באיזה תורה שווה בהמה לעוף ועוף לבהמה, הרי בהמה - מטמאה במגע ובמשא ולא עוף, עוף מטמא בגדים בבית הבליעה - ולא בהמה? אלא לומר לך מה בהמה בשחיטה גם עוף בשחיטה, אם מה בבהמה ברוב שני סימנים גם בעוף ברוב שני סימנים, תלמוד לומר זאת.

לרבי אליעזר: לומר לך מה עוף הכשר מן הצוואר במליקה, גם בהמה הכשרה מן הצוואר, אבל לא ממול עורף כמליקה, שנאמר 'ומלק את ראשו ממול ערפו ולא יבדיל', ראשו של זה ממול עורף ולא ראשו של אחר. והנאמר 'זאת' בא לומר שרק עוף בסימן אחד ולא בהמה.

בר קפרא: הטיל הכתוב עוף בין בהמה לדגים - לחייבו בשני סימנים אי אפשר, שכבר הוקש לדגים, לפטור בלא כלום אי אפשר שכבר הוקש לבהמה, הא כיצד הכשירו בסימן אחד.

דגים אינם בני שחיטה - שנאמר 'וצאן ובקר ושחט להם אם את כל דגי הים יאסף להם', נאמר אסיפה במקום שחיטה של אחרים, לומר שדי להם באסיפה.

בהמה שנברא מהיבשה - הכשרה בשני סימנים. **דגים שנבראו מהמים** - הכשירים בלי כלום. **עוף שנברא מרקק** - הכשירו בסימן אחד. תדע שהרי עופות יש להם קשקשת בגולגיה כדגים.

בריאת העופות - י"א: מהרקק שהרי כתוב אחד אומר 'ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופו, ומשמע שנבראו מן המים, ונאמר 'וצר' ה' אלקים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים', ומשמע שנבראו מהאדמה, רק נבראו מהרקק. וי"א: שנבראו מהמים והביאם אל האדם לקרות להם שם.

שחיטת עוף לרבי יצחק בן פנחס - אינה מהתורה, שנאמר 'ושפך', בשפיכה בעלמא. והכוונה על העוף ולא על חיה, שהרי נזכר באחרונה.

כיסוי דם בשחיטה שאינה ראויה - השוחט ונתנבלה בידו הנוחר והמעקר פטור מלכסות. **השוחט וצריך לדם** - חייב לכסות, כיצד עושה? נוחר או עוקר. ולרבי יצחק: שאין שחיטה לעוף מהתורה, דין זה רק בחיה, אבל עוף נחירתו זו היא שחיטתו וצריך כיסוי.

מלק בסכין - הרי היא נבילה ומטמא בגדים בבית הבליעה. ולרבי יצחק: שאין שחיטה לעוף מן התורה, היא טריפה משום ששבר את המפרקת, אבל חתיכת סימנים מועיל לטהר מאיסור נבילה.

שחיטת עוף - לרבי אלעזר הקפר: אין שחיטה לעוף מהתורה, ויש שחיטה לצבי ואיל ממה שהוקש לפסולי המוקדשים. **לרבי:** יש שחיטה לעוף מן התורה, שנאמר 'וזבחת כאשר צויתך', מלמד שנצטוו משה על הוושט ועל הקנה ועל רוב אחד בעוף ועל רוב שנים בבהמה.

שחיטת סימן אחד בעוף - לרב נחמן: שוחט או את וושט או את הקנה, שהרי אחד הוא כל שנקרא אחד, **לרב אדא בר אבהו:** שוחט דווקא את הוושט, שהרי אחד הוא המיוחד.

שחט הוושט ונשמת הגרגרת - כשירה. **נשמת הגרגרת ושחט הוושט** - פסולה. **שחט הוושט ונמצא גרגרת ואינו יודע אם נשמתה קודם שחיטה או לאחר שחיטה** - פסולה.

שחט שני חצאי סימנים בעוף או בבהמה - פסולה. **לרבי יהודה:** בעוף עד שישחוט את הוושט ואת הוורידים, והוא הדין שיכול לשחוט הקנה (לרב נחמן) ונקט וושט שסמוך לווריד.

שחט חצי גרגרת ושהה כדי שחיטה אחרת וגמר - שחיטתו כשרה. **שחט חצי קנה פגום והושיט עילי כל שהוא וגמר** - שחיטתו כשרה. **לרב אדא בר אבהו:** דין זה רק בבהמה שגמר השחיטה בשתי הסימנים, אבל בעוף צריך לשחוט דווקא את הוושט.

מליקת חטאת העוף: חותך שדרה ומפרקת בלי רוב בשר עד שמגיע לוושט או לקנה, הגיע לוושט או לקנה חותך סימן אחד ורוב בשר עמו, ובקרבו עולה שנים או רוב שנים. וגם לרב אדא בר אבהו שבשחיטת עוף צריך לשחוט וושט דווקא, במליקה יכול למלוק בקנה, משום שהרי כבר שבר גם שדרה ומפרקת.

אזו שנקרע צוואר וצריך לבדוק בסימנים שזא נפסק הקנה או ניקב הוושט - יבדוק הקנה בחוץ, משום שאינו נטרף רק ברוב, ושוחט הקנה, ולאחר מכן יהפוך הוושט ויבדוק גם מבפנים אם אין בו נקב.

דברי רבי יהודה עד שישחוט הוורידים - נאמר רק בעוף הואיל ונצלה כולו כאחד, לכן צריך להוציא כל דמו, ואין צריך לשחוט וורידים, רק נוקב אותם בשעת שחיטה גם בקוף. ודווקא בזמן שחיטה שהדם רותח ויוצא, אבל שלא בשעת שחיטה הוא צונן ואינו יוצא. ואם שהה בוורידים או שדרס בהם - כשר.

שחט שני חצאי סימנים בעוף פסול, ואין צריך לומר בבהמה. **לרבי יהודה:** בעוף צריך לשחוט את הוושט ואת הוורידים.

השוחט מחצה על מחצה - לרב: דינו כרוב וכשר מהתורה, שהרי הקדוש ברוך הוא אמר למשה שלא ישיר רוב. ואם שחט חצי סימן בעוף ואחד וחצי בבהמה פסול רק מדרבנן, אולי לא שחט חצי. **לרב כהנא:** מחצה על מחצה אינו דינו כרוב, שהרי אמר למשה שישחוט רוב. [ולמסקנת הגמרא להלן דף כ"ט. כולם מודים שמחצה על מחצה אינו כרוב].

תנור שנטמא: אין לו טהרה - רק בנתיצה, ואם נשתייר רובו שלם - אינו כנתיצה. חילקו לשנים והם שווים - שניהם טמאים, שאי אפשר לצמצם שיהו מכוונים, ובוודאי באחד מהם יש רוב, ולא יודעים איזה הוא. אבל אם היה אפשר לצמצם שניהם טהורים גם לטובר מחצה על מחצה כרוב, שהרי לא שייך שיהיה שני חלקים רוב בכלי אחד.

שחט שני חצאי גרגרת ושהה בה כדי שחיטה אחרת וגמרה - שחיטתו כשרה. ולטובר מחצה על מחצה כרוב, דין זה רק בעוף, ומשום שממה נפשך אם מחצה כרוב כבר נשחטה, ואם אינו כרוב הרי לא עשה כלום.

היה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא וגמרו - שחיטתו כשרה. ומכאן הוכיחו שלדברי הכל מחצה על מחצה לעניין שחיטה אינו כרוב, שאין לומר שלעניין טריפה שאני שצריך רוב הנראה לעיניים, כי הרי קל וחומר הוא מה טריפה שלפעמים נטרפת בכל שהוא אינה נטרפה בקנה עד שיפגום רוב הנראה לעיניים, לעניין שחיטה שבכל אופן צריך רוב, בוודאי שצריך רוב הנראה לעיניים.

מחלוקת מחצה על מחצה כרוב הוא לעניין קרבן פסח - שאם היו ישראל בזמן פסח ראשון מחצה טהורים ומחצה טמאים, **לרב:** מחצה על מחצה כרוב, וטהורים עושים לעצמם כטהרה, והטמאים עושים לעצמם בטומאה ואינם נדחים לפסח שני כמו יחידים, שנאמר 'איש איש' כי יהיה טמא לנפש, איש נדחה ולא ציבור, ומחצה כבר נקרא ציבור אף על פי שאינם רוב. **לרב כהנא:** מחצה על מחצה אינו כרוב ונדחים הטמאים לפסח שני.

פעמיים שנינו במשנה שצריך לשחוט רוב סימן - ברישא ללמד שרובו של אחד כמוהו לעניין שחיטת חולין, ובסיפא שרוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה שחיטתו כשירה לעניין קדשים.

מניין לנו שהרישא בחולין והסיפא בקדשים:

א. לרב כהנא: כי ברישא שנינו 'השוחט' ולא המולק, ומה ששנינו בסיפא 'שחיטתו כשירה' עולה על בהמה שסיים ממנה.

ב. לרב שימי בר אשי: ממה ששנינו ברישא אחד בעוף, ובעולת העוף מולק שני סימנים. אבל בסיפא 'רוב אחד בעוף' הוא רוב כל אחד ואחד.

ג. לרב פפא: ממה ששנינו ברישא שלרבי יהודה עד שישחוט את הוורידים, ולחכמים אינו צריך, ובקדשים הוא עצמו לדם הוא צריך.

ד. לרב אשי: ממה ששנינו בסיפא שהשוחט שני ראשים שחיטתו כשירה, אבל לכתחילה לא, והוא בקדשים שהרי אין אחד שוחט שני ובחיים.

נאמר 'תזבח' - ללמד שלא יהא שנים שוחטים זבח אחד, **'תזבחהו'** - ללמד שלא יהא אחד שוחט שני זבחים, שהכתוב הוא 'תזבחהו'. וכל זה בקדשים, אבל בחולין שוחט אדם לכתחילה שני ראשים כאחד.

בעבודת הכהן גדול ביום כיפור - שנינו במשנה הביא לכהן גדול את התמיד, קרצו (שחט רוב שנים), ומירק אחר שחיטתו על ידו. ואם לא מירק כשר, כמו ששנינו במשנה (בסיפא שהוא בקדשים) רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה. ואף על פי שעבודת יום הכיפורים אינם כשירות רק בכהן גדול, היה צד לומר שאם לא מירק פסול מדרבנן, קא משמע לן שאינו פסול, רק שמצוה למרק.

מעשה שחיטה - לרבי שמעון בן לקיש בשם לוי סבא: אינה לשחיטה רק בסוף, **לרבי יוחנן:** ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף.

נשחט סימן אחד בעובד כוכבים וסימן אחד בישראל - כולם מודים שפסולה, שהרי נעשה בה מעשה טריפה ביד עובד כוכבים.

מלק בעולת העוף סימן אחד למטה וסימן אחד למעלה - כולם מודים שפסולה, שהרי עשה בה מעשה חטאת העוף למטה.

שחט בקדשים סימן אחד בחוץ וסימן אחד בפנים - לרבי יוחנן: שישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף - חייב, לרבי שמעון בן לקיש: שאינה לשחיטה רק בסוף - פטור. **לרב יוסף:** לדברי הכל פסול, שהרי עשה בה מעשה חטאת העוף בחוץ, והמחלוקת כששחט מיעוט סימנים בחוץ וגמר בפנים, לרבי יוחנן שישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף - חייב, לרבי שמעון בן לקיש שאינה לשחיטה רק בסוף - פטור.

העוסקים בפרה - מתחילה ועד סוף מטמאים בגדים, ופוסלים אותה במלאכה אחרת. אירע בה פסול בשחיטה: בין קודם פסול ובין לאחר פסול - אינה מטמאה בגדים, גם לרבי יוחנן שישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, שמאחר שנתקלקלה בשחיטתה, נתגלה למפרע שאינה שחיטה כלל. אירע בה פסול בהזאה: קודם פסולה - מטמאה בגדים, לאחר פסולה - אינה מטמאה בגדים.

שחט שני בני אדם (לחכמים ששנים שוחטים זבח אחד), **או ששחטה אדם אחד בשני סודרים**, כגון שהחליפו לו סודר באמצע שחיטה - **לרבי יוחנן:** שישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף שניהם טמאים, **לרבי שמעון בן לקיש:** שאינה לשחיטה רק לבסוף רק בגד השני טמא.

לרבי אלעזר ברבי שמעון: אין שניים שוחטים בקדשים זבח אחד, **לחכמים:** שוחטים שניים זבח אחד.